

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 689/2025-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetího v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **AGRO-L, s.r.o.**, Horovce 310, zastúpenej Advokátska kancelária SLAMKA & Partners s.r.o., Radlinského 29, Dolný Kubín, proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín č. k. 80C/67/2023-653 z 20. októbra 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 25. novembra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením okresného súdu označeným v záhlaví tohto nálezu. Navrhuje zrušiť napadnuté uznesenie, vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať náhradu trov konania.
2. Okresný súd rozsudkom zo 4. februára 2025 zamietol žalobu sťažovateľky o určenie povinnosti zdržať sa vstupu na pozemky a o určenie oprávneného užívateľa pozemkov a žalovanému priznal voči sťažovateľke nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.
3. Uznesením z 13. júna 2025 súd následne rozhodol, že sťažovateľka je povinná nahradiť žalovanému trovy konania 11 752,60 eur. Vyššia súdna úradníčka pri vyčíslení trov postupovala podľa § 11 ods. 1 písm. a) v spojení s § 13 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) a vyhodnotila, že sťažovateľka sa domáhala určenia, že je oprávneným užívateľom nehnuteľností – celkom 51 parciel. Podľa rozhodnutia nie je možné stanoviť hodnotu určovacieho práva, keďže nešlo o dosiahnutie plnenia, ale určenie

oprávneného užívateľa nehnuteľností. Zároveň však podľa vyššej súdnej úradníčky išlo o 51 nárokov.

4. Okresný súd napadnutým uznesením sťažnosť sťažovateľky zamietol. Uviedol pritom, že žalobou sa aplikovalo 51 nárokov, pretože každú parcelu môže sťažovateľka žalovať samostatne. Každá nehnuteľnosť, každá z 51 parciel, ktoré boli predmetom sporu, bola posudzovaná súdom samostatne a vo vzťahu ku každej parcele musel súd skúmať, či žalobcovi patrí užívacie právo alebo nie. Je bez právnej relevancie, že tieto parcely tvorili ucelené celky poľnohospodárskej plochy (kultúrne diely), keď táto skutočnosť je relevantná výlučne len voči Pôdohospodárskej platobnej agentúre (ďalej len „PPA“). Každá z 51 parciel, ktorá bola predmetom tohto sporu, je totiž samostatnou vecou, samostatným predmetom občianskoprávných vzťahov, a teda aj samostatným predmetom posudzovania užívacieho práva k nej, pričom osud každej parcely v tomto smere nie je závislý od osudu ostatných v žalobnom petite uvedených parciel. Pokiaľ by súd dospel k záveru, že žalobca je oprávneným užívateľom nie všetkých, ale hoci i len jednej parcely, súd by musel žalobe v danej časti vyhovieť; vo vzťahu k ostatným parcelám, ku ktorým by nepovažoval za preukázané užívacie právo žalobcu, by musel žalobu zamietnuť.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka poukazuje na to, že základ pre výpočet trov právneho zastúpenia sa určuje na základe rovnakých kritérií ako základ pre výpočet súdneho poplatku. Súdný poplatok bol sťažovateľke vyrubený vo výške 49,50 eur podľa § 2 ods. 1 písm. a), § 5 ods. 1 písm. a) a § 6 ods. 1 a 3 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov a podľa položky č. 1 písm. b) Sadzobníka súdnych poplatkov. Podľa poznámky 1 k položke 1 Sadzobníka súdnych poplatkov platí, že zo žaloby o určenie, či tu právo je, alebo nie je, a zo žaloby o vypratanie nehnuteľnosti, bytu a nebytových priestorov alebo na vydanie veci sa poplatok vyberie podľa písm. b) položky. Ak je však predmetom konania viac hnutelných alebo nehnuteľných vecí, poplatok sa vyberie len za jednu z nich. Napadnuté rozhodnutie považuje za arbitrárne, pretože okresný súd vec nesprávne právne posúdil a právnu normu určenú na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

6. Okresný súd v doručenom vyjadrení poukázal na to, že sťažovateľka podala na okresnom súde žalobu podľa § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku, ktorou žiadal určiť, že má užívacie právo k 51 parcelám. Teda išlo o situáciu, keď jej aktivitou došlo k objektívnej kumulácii, pretože v jednom konaní sa domáhala určenia užívacieho práva k 51 parcelám. Každá z týchto parciel musí byť posudzovaná súdom samostatne a vo vzťahu ku každej z nich musí súd skúmať, či sťažovateľke svedčí užívacie právo alebo nie. Podľa okresného súdu je bez právnej relevancie, že tieto parcely tvorili ucelené celky poľnohospodárskej plochy (kultúrne diely),

keď táto skutočnosť je relevantná len voči PPA. Každá parcela je samostatnou vecou, samostatným predmetom občianskoprávných vzťahov, a preto aj samostatným predmetom užívacieho práva k nej, pričom osud jednej z nich nie je závislý od osudu ostatných parciel uvedených v žalobnom petite. Náhľad sťažovateľky by znamenal, že žalobe by bolo možné buď úplne vyhovieť, alebo ju v celosti zamietnuť. Správne preto bol aplikovaný § 13 ods. 3 vyhlášky. Hoci základ pre výpočet súdneho poplatku a trov právneho zastúpenia bol rovnaký, nie vždy to tak je.

III.2. Replika sťažovateľky:

7. Sťažovateľka v podanej replike zotrvala na svojej ústavnej sťažnosti a v celom rozsahu poprela tvrdenia okresného súdu uvedené v doručenom vyjadrení. Poukázala na to, že súd aj v iných určovacích žalobách vie žalobe vyhovieť aj len čiastočne, pričom sa tiež nepočítajú trovy samostatne vo vzťahu ku každej parcele.

8. Ďalej uvádza, že si na základe svojho hmotnoprávneho postavenia oprávneného užívateľa vyplývajúceho zo zákona č. 504/2003 Z. z. o nájme poľnohospodárskych pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 504/2003 Z. z.“) uplatňovala svoj nárok, procesné právo uplatňovať si tento hmotnoprávny nárok jej vyplýva z tohto predpisu. V danom prípade nejde o kumuláciu nárokov, pretože v danom spore si uplatňovala len jeden nárok, nie viacero nárokov s rozdielnym základom. Všetky v žalobnom návrhu uvedené parcely vychádzali z jedného nároku v zmysle zákona č. 504/2003 Z. z. V danom rozhodnutí o výške trov sa zároveň vôbec neodzrkadlil princíp ekonómie a zásady hospodárnosti konania. Takéto počítanie základnej tarifnej odmeny a trov konania, ako v danom prípade použil okresný súd, je podľa sťažovateľky schopné odradiť aj subjekty, ktoré sú v práve, aby sa obracali so svojimi nárokmi na súd.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Podstatou podanej ústavnej sťažnosti je vyriešenie otázky, či v posudzovanom konaní bol predmetom žaloby jeden nárok – jedna vec, alebo išlo o viac nárokov (vecí), čo opodstatňuje použitie § 13 ods. 3 vyhlášky, podľa ktorého pri spojení dvoch alebo viacerých vecí sa základná sadzba tarifnej odmeny určenej z tarifnej hodnoty veci s najvyššou hodnotou zvyšuje o tretinu základnej sadzby tarifnej odmeny, ktorá by advokátovi patrila v každej ďalšej spojenej veci bez ohľadu na počet spojených vecí.

10. Východiskom výkladu tohto ustanovenia je právno-teoretický výklad pojmov „vec“ alebo „nárok“ (zatiaľ čo vyhláška hovorí o spojených „veciach“, zákon o súdnych poplatkoch hovorí o viacerých „nárokoch“ – podľa poznámky č. 6 k položke 1 Sadzobníka súdnych poplatkov: „Ak je predmetom konania viac nárokov, každý nárok sa spoplatňuje samostatne; to neplatí, ak ide o viac nárokov na peňažné plnenie a sú vyjadrené jednou sumou...“).

11. Pojem „vec“ má teda ekvivalenciu s pojmom „nárok“ a znamená takú samostatnosť vymáhateľného práva, ktorá môže fungovať v občianskom súdnom procese ako samostatný predmet [Fiačan, I., Kerecman, P., Baricová, J., Hellenbart, V., Sedlačko, F. a kol. *Vyhláška o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (advokátska tarifa)*. Komentár. 2. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2024, s. 128 – 140].

12. Z doručených príloh ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka (družstvo venujúce sa poľnohospodárskej činnosti a chovu hovädzieho dobytku) podanou žalobou žiadala o určenie, že je oprávneným užívateľom celkom 51 parciel v katastrálnom území Rakovec nad Ondavou. Poukázala na to, že má uzatvorené zmluvy o nájme pozemku na poľnohospodárske účely podľa zákona č. 504/2003 Z. z. s vlastníkmi, ako aj so Slovenským pozemkovým fondom. Pred podaním žaloby upozornila žalovaného, aby užívanie predmetných pozemkov nedeclaroval na PPA, čo však žalovaný nerešpektoval a podal aj vo vzťahu k týmto pozemkom jednotnú žiadosť pre rok 2023, čím došlo k zakrižovaniu pozemkov, ktorých užívanie deklarovala v žiadosti aj sťažovateľka.

13. Sťažovateľka tvrdí, že si podanou žalobou uplatňovala len jeden nárok, a to „... že je oprávneným užívateľom pozemkov...“. Nešlo podľa nej o prípad spojenia viacerých uplatňovaných nárokov do jedného konania – nejde o kumuláciu žalobných nárokov. Ďalej potom argumentuje bodom 1 a 7 poznámok k položke 1 Sadzovníka súdnych poplatkov, z ktorých vyplýva, že v prípade, ak je predmetom konania viac hnutelných alebo nehnuteľných vecí, poplatok sa vyberie iba za jednu z nich. Ústavný súd sa s argumentáciou sťažovateľky nestotožnil, a to z týchto dôvodov.

14. V prvom rade bolo potrebné vyriešiť, čo je podstatou podanej žaloby – čo ňou sťažovateľka sledovala a z akého dôvodu bola podaná. Z doručených podkladov (a obsahu spisového materiálu, ktorý si ústavný súd na účel posúdenia ústavnej sťažnosti vyžiadal) vyplýva, že sťažovateľka je poľnohospodárskym subjektom, ktorý požiadal o poskytnutie podpory PPA v zmysle zákona č. 280/2017 Z. z. o poskytovaní podpory a dotácie v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka a o zmene zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 280/2017 Z. z.“). V podanej ústavnej sťažnosti argumentovala (okrem iného) aj tým, že posudzované nehnuteľnosti tvoria jeden kultúrny diel.

15. Podľa § 3 písm. h) zákona č. 280/2017 Z. z. je dielom pôdneho bloku (inak tiež kultúrny diel, pozn.) súvislá plocha obhospodarovanej poľnohospodárskej plochy príslušného druhu pozemku spolu s príľahlou nepoľnohospodárskou plochou, ktorá je členená podľa prirodzených hraníc; dielom pôdneho bloku je aj poľnohospodárska plocha zalesňovaná alebo zalesnená podľa osobitných predpisov. Z dotknutého zákona vyplýva, že kultúrne diely majú význam pre identifikáciu pozemkov, vo vzťahu ku ktorým poľnohospodárske subjekty žiadajú podporu. Neplatí ale, že žiadosť možno podať len na celý kultúrny diel – žiadateľ žiada o podporu vždy len k tej časti kultúrneho dielu, vo vzťahu ku ktorej spĺňa podmienky stanovené zákonom č. 280/2017 Z. z. a ďalšími súvisiacimi právnymi predpismi. V tomto smere poukazuje ústavný súd na § 3 ods. 7 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 120/2023 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá predkladania žiadostí a znižovania priamych podpôr Strategického plánu spoločnej poľnohospodárskej politiky, podľa ktorého: „Žiadateľ je povinný v žiadosti identifikovať každú plochu podľa osobitného predpisu, ak jej jednotlivá súvislá výmera v diele pôdneho bloku v členení podľa osobitného predpisu dosahuje aspoň 0,01 ha.“

16. Ak podajú žiadosť o priamu podporu na tú istú poľnohospodársku plochu viacerí žiadatelia a zistí sa, že právo užívania žiadateľov k tejto poľnohospodárskej ploche je sporné (t. j. na výzvu PPA na predloženie dokladov preukazujúcich právo užívania reagovali obe strany, a PPA preto nie je oprávnená posúdiť, ktorý subjekt má právo užívania), na spornej výmere (t. j.

len vo vzťahu k tým poľnohospodárskym pozemkom, ktorých užívanie je sporné) neurčí určenú poľnohospodársku plochu. Ak sa potom ale neskôr v konaní pred súdom preukáže, že jeden zo žiadateľov mal v čase vydania rozhodnutia právo užívania k poľnohospodárskej ploche, a sú zachované lehoty podľa § 36 ods. 2 zákona č. 280/2017 Z. z., konajúci orgán na návrh alebo z vlastného podnetu preskúma rozhodnutie mimo odvolacieho konania (pozri § 29 ods. 2 zákona č. 280/2017 Z. z.).

17. Pozemky, na ktoré sa podávajú žiadosti, skutočne tvoria ucelené celky poľnohospodárskej pôdy, avšak táto skutočnosť nebola pre posúdenie veci relevantná (ako správne uviedol aj okresný súd). Tak vo vzťahu k PPA, ako aj v konaní je podstatná sporná poľnohospodárska pôda (nie celé kultúrne diely). Sťažovateľka podala žalobu na súd, aby získala rozsudok, v ktorom by bolo vyslovené, že sťažovateľka je oprávneným užívateľom sporných poľnohospodárskych pozemkov (tých, vo vzťahu ku ktorým nezískala podporu z dôvodu zakrižovania), na základe čoho by potom PPA mohla konať podľa § 36 ods. 2 zákona č. 280/2017 Z. z. a žiadosť sťažovateľky v spornom rozsahu opätovne preskúmať.

18. Účelom podanej žaloby teda bolo zabezpečiť vyplatenie dotácií sťažovateľke vo vzťahu ku každému jednému žalovanému pozemku. Vo vzťahu ku každému pozemku pritom mohol rozhodnúť súd odlišne. Otázka oprávnenosti užívania totiž v takýchto prípadoch spravidla nie je otázkou jednej zmluvy (aj keď to tak môže byť). Nejde len o preskúmanie platnosti zmlúv predložených sťažovateľkou. Úlohou súdu je v prípade takýchto žalôb posúdiť podklady preukazujúce užívacie právo oboch strán vo vzťahu ku každej žalovanej parcele samostatne.

19. Súd podľa ústavného súdu správne poukázal na to, že sťažovateľka mohla podať žalobu o určenie užívacieho práva k čo i len jednému pozemku, resp. mohla podať 51 samostatných žalôb, keďže tieto nároky sú samostatne žalovateľné. Náhľad sťažovateľky by smeroval k tomu, že by bolo možné žalobe buď úplne vyhovieť (a to len za situácie, ak by sa preukázalo užívacie právo sťažovateľky ku všetkým 51 parcelám), alebo ju v celosti zamietnuť (ak by sa nepreukázalo užívacie právo sťažovateľky hoci len k jednej parcele).

20. Ústavný súd s ohľadom na všetky uvedené skutočnosti napokon nevzhladol v posúdení okresného súdu uvedenom v napadnutom uznesení ústavnú nekonformnosť, ktorá by mohla viesť k vysloveniu porušenia práv sťažovateľky, a preto ústavnej sťažnosti nevyhovel (výrok nálezu). Vzhľadom na nevyhovenie ústavnej sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. apríla 2026

Peter Molnár
predseda senátu